

2024

**Keski-Karjalan Rastin
Condes 10-ohje**

Keski-Karjalan Rasti

15.4.2024

Sisällys

JOHDANTO	2
1 CONDESIN LATAUS	3
2 YLEISTÄ CONDES-OHJELMASTA.....	4
3 KARTTAPOHJAN TALLENTAMINEN SEURAN JÄSENSIVUILTA.....	5
4 TAPAHTUMAN LUOMINEN.....	6
5 LÄHDÖN, MAALIN JA RASTIPISTEIDEN SUUNNITTELU	8
5.1 Lähdön lisääminen.....	8
5.2 Maalin lisääminen	8
5.3 Rastipisteiden lisääminen	9
5.4 Lähdön, maalin ja rastipisteiden muokkaaminen	11
6 RADAN LUOMINEN	12
7 RATAMERKINTÖJEN MUOKKAAMINEN	13
7.1 Rastinumero.....	13
7.2 Viivan leikkaaminen	13
7.3 Viivan siirtäminen (ns. mutkan tekeminen).....	13
8 TULOSTUSALUE	14
9 KARTAN VIIMEISTELY	15
9.1 Rastimääritteet kartalle	15
9.2 Tekstitiedot kartalle	15
9.3 Logojen ja kuvien lisääminen karttaan	16
11 PDF:N LUOMINEN TULOSTUSTA VARTEN	18
12 CONDESIN IOF XML-TIEDOSTO	19
13 YHTEYSTIETOJA.....	20

JOHDANTO

Tässä ohjeessa käsitellään ratamestareille tarkoitettua Condes 10-ohjelmaa, jolla voidaan tehdä ratapiirroksot omille iltarasteille. Lukijan kannattaa huomioida, että tämä ohje on alun perin luotu 12 tunnin ohjelmaan tutustumisen perustella, joten ohjeesta löytyy varmasti puutteita ja virheitä.

Ohjetta on päivitetty vuosien saatossa. Viimeisin päivitys on vuodelta 2024, jolloin ohjeeseen on lisätty karttapohjan tuominen omalle koneelle sekä tiedostojen lähettäminen tulospalvelua varten.

Jos ratasuunnittelussa tulee ongelmia, kannattaa kääntyä asiassa esimerkiksi kuntosuunnistusvastaavan puoleen. Yhteystiedot löytyvät tämän ohjeen lopusta.

Toivottavasti ohjeesta on iloa kesän ratamestareille.

Suunnistusterveisin

pj Emmi

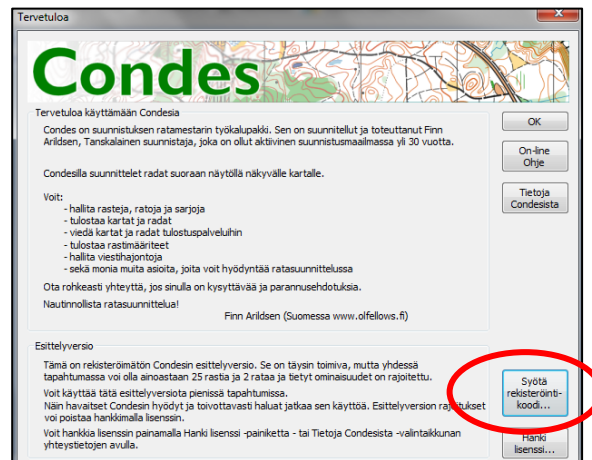
emmi.kaalimaa@gmail.com

1 CONDESIN LATAUS

1. Mene osoitteeseen <http://olfellows.fi/wp6/> . Klikkaa ylävalikon Condes-valikkoa.
2. Lataa Condes 10 –ohjelma omalle koneellesi.

3. Asenna ohjelma koneellesi koneen ohjeiden mukaan.
4. Kun ohjelma on ladattu ja se aukeaa, pyytää ohjelma seuran rekisteröitymiskoodia. Syötä rekisteröitymiskoodi seuraavana avautuvaan syöttökenttään. Saat koodin Tommi Tornilta¹ tai seuran Condes-ohjeesta.

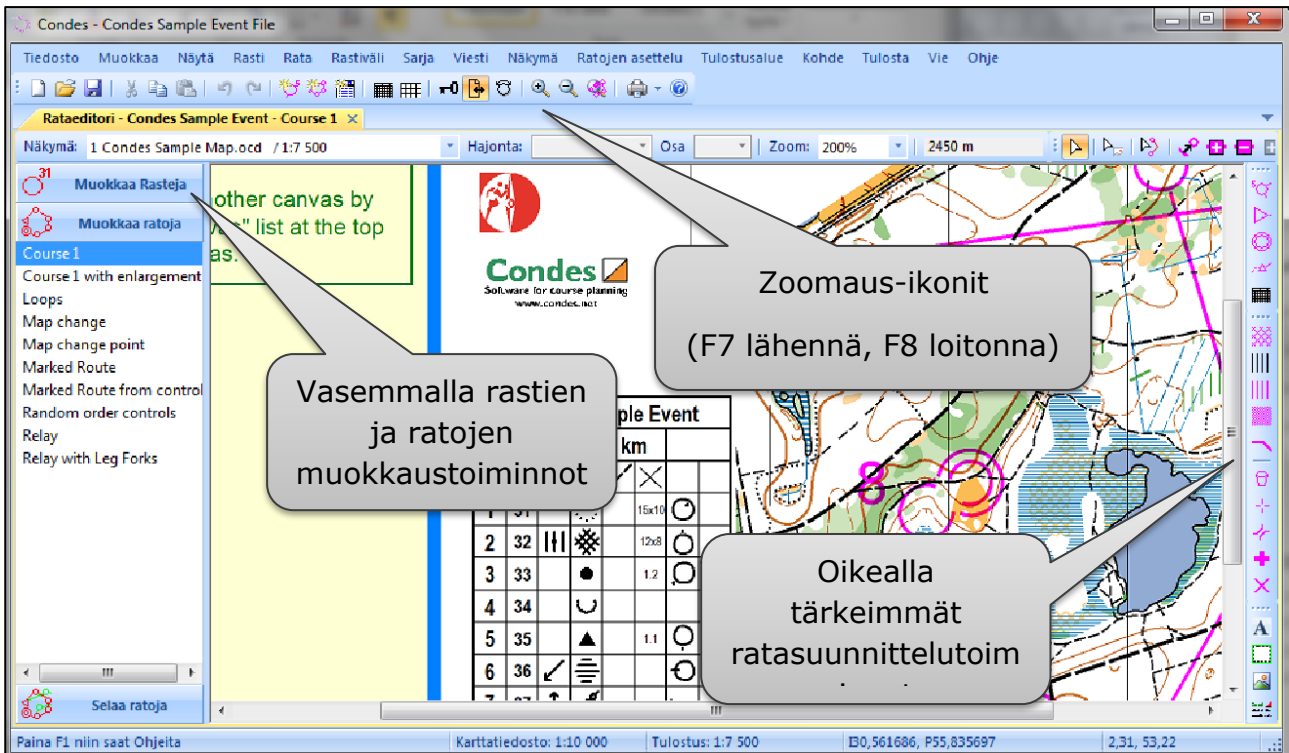

5. Nyt voit aloittaa Condensin käytön.

¹ Yhteystiedot löytyvä tämän ohjeen lopusta

2 YLEISTÄ CONDES-OHJELMASTA

Yleisnäkymä ohjelmasta näkyy alla. Ylhäältä löytyy tuttuja toimintoja **Muokkaa, Näytä, Rasti, Rata, Rastiväli, Sarja, Näkymä** jne.

Sivuvalikosta vasemmalta löytyy rastien ja ratojen muokkausvalikot. Oikealta löydät ratasuunnittelun kannalta oleelliset toiminnot. Viemällä hiiren symbolin kohdalle, näet eri toiminnot, joita ovat mm. **Luo omat rastit, Luo uusi lähtö, Uusi maali, Uusi ratamääräite, Uusi teksti, Uusi grafiikka** jne.

Vinkki 1: Muista tehdä välitalennuksia ratasuunnittelun edetessä.

Vinkki 2: Jos jokin asia menee pieleen, monesti peruuta-painikkeella (CTRL + Z) voi edellisiä toimintoja kumota.

Ja nyt aloitetaan.

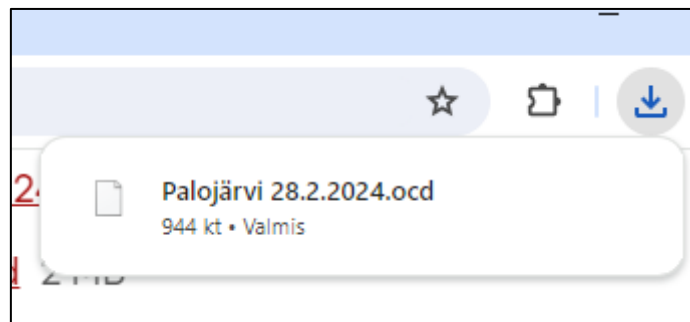
3 KARTTAPOHJAN TALLENTAMINEN SEURAN JÄSENSIVUILTA

1. Mene KeKaRan nettisivulle ja kirjautu jäsensivuille.

- Jäsensivuille pääsee kirjautumaan omalla sähköpostilla.
- Jos kirjautumisessa on ongelmia, ole yhteydessä seuran sihteeriin.

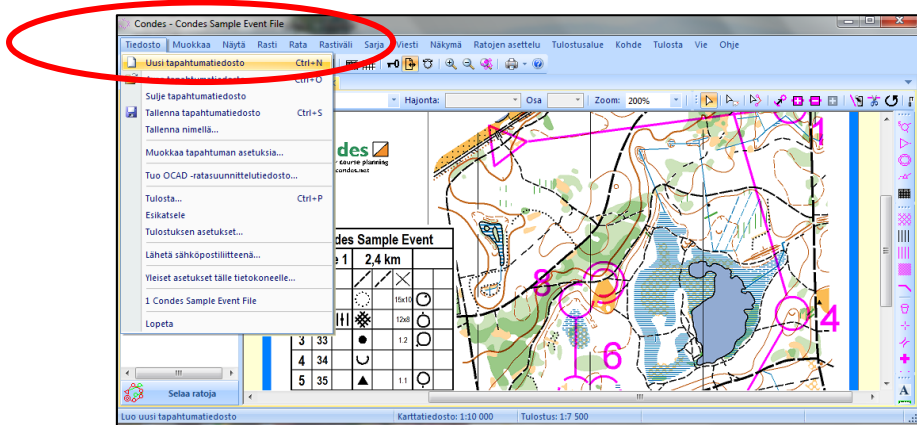

2. Etsi haluamasi ocad-karttatiedosto ja lataa tiedosto omalle koneelle.

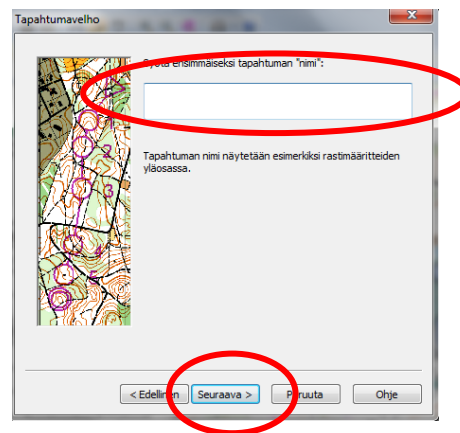
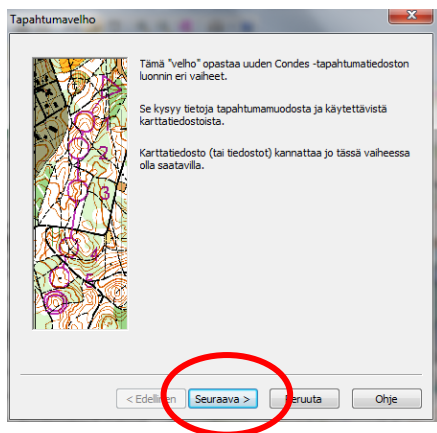

4 TAPAHTUMAN LUOMINEN

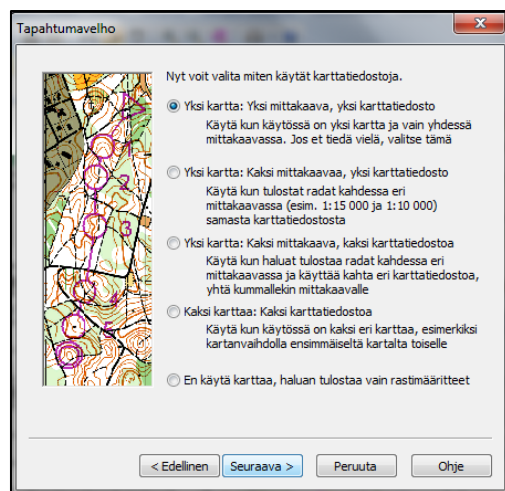
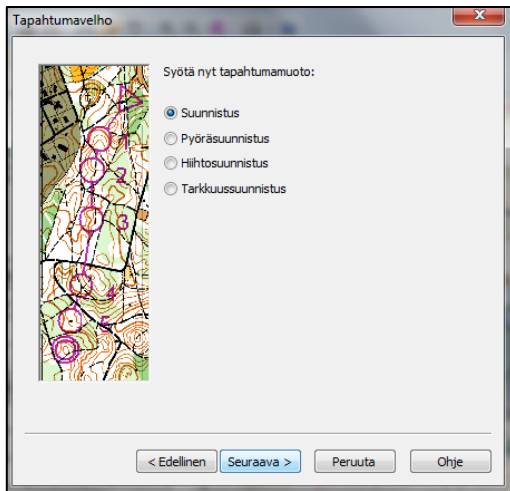
3. Valitse yläpalkista **Tiedostosta Uusi tapahtumatiedosto**

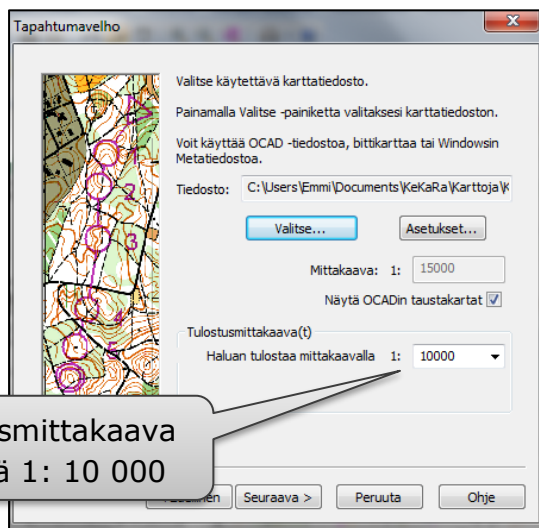
4. Nyt sinulla avautuu Tapahtumavelho-ikkuna, jonka kautta pääset luomaan tapahtuman. Klikkaa **Seuraava** painikkeita ja Syötä tapahtumalle nimi. Esim. *Iltarastit 30.4.2024*. Klikkaa Seuraava.

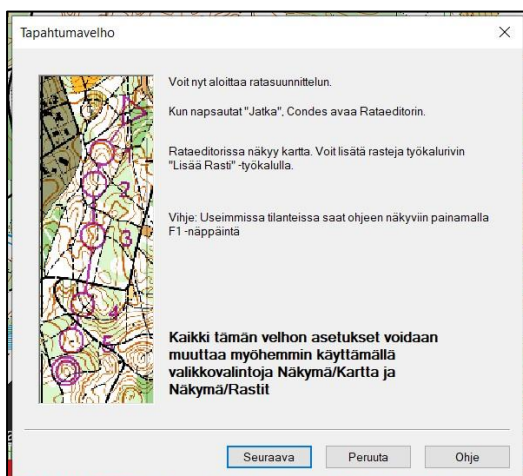
5. Tapahtumamuotona käytämme **Suunnistus**-tapahtumaa: Seuraavasta ikkunasta valitaan **Yksi kartta**.

6. Viimeisenä vaiheena valitaan pohjakartta suunnistustapahtumalle. Pohjakartta etsitään tietokoneen tiedostosta, johon se on aikaisemmin ladattu (esim. Ladatut -kansio).

Tulostusmittakaava yleensä 1: 10 000

Condes-ohjelmaan voidaan ottaa taustalle karttoja, jotka on jollakin ocadin versioilla tehtyjä.

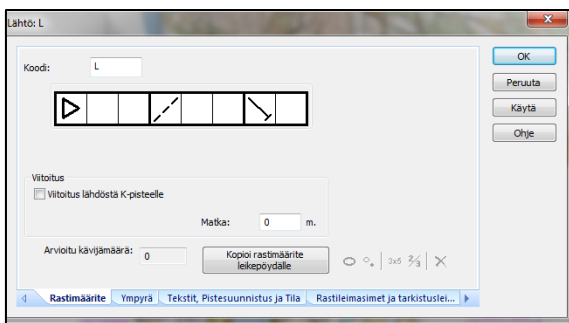
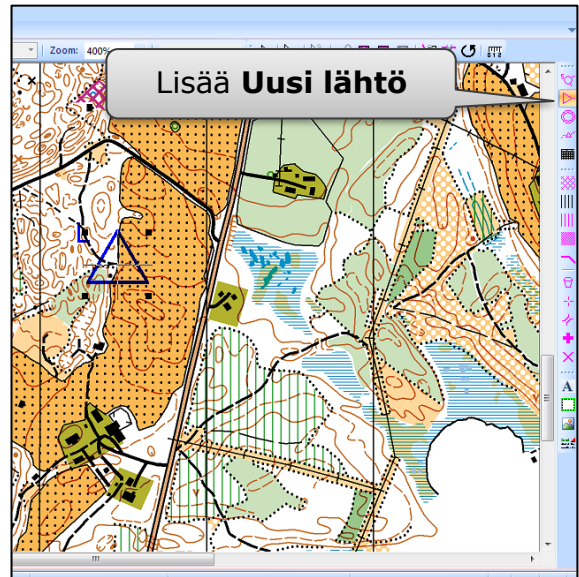
Huom! Tarkista, että kartan mittakaava on oikea. Periaatteessa kaikkien karttojen pitäisi olla mittakaavassa 1:15 000. Poikkeuksena Kemie ja Uusi-Värtsilä 1:10 000.

5 LÄHDÖN, MAALIN JA RASTIPISTEIDEN SUUNNITTELU

Radan suunnittelu alkaa lähdön, maalin ja rastipisteiden syöttämisellä.

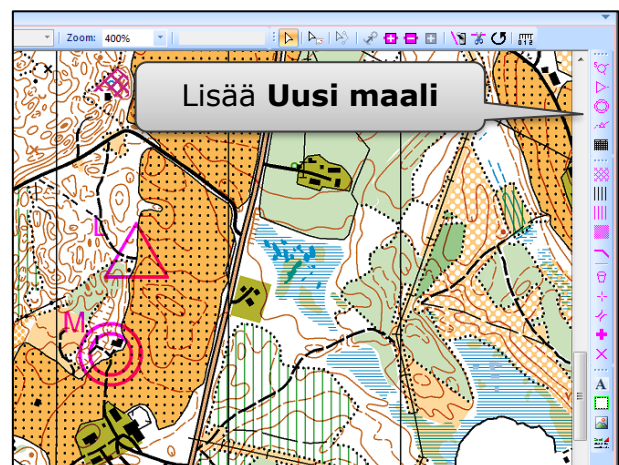
5.1 Lähdön lisääminen

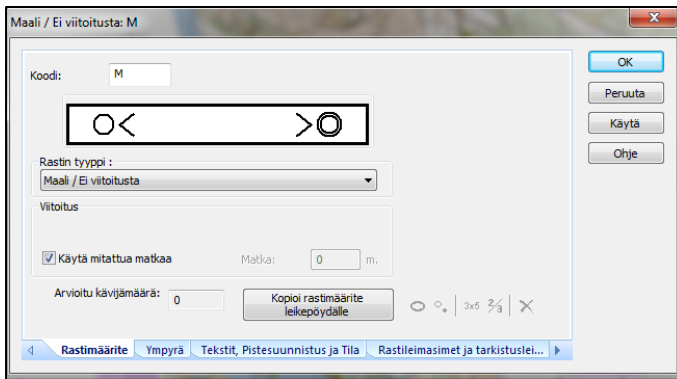
Aloita valitsemalla oikealta **Uusi lähtö** ja vie lähtö kartalle. Kun rastipiste on aktiivisena, se näkyy kartalla tumman sinisenä. Tuplaklikkaa lähtöä ja saat syötettyä rastimäärityksen lähtöpaikalle. (Huomio, että sinulla tulee olla valittuna eli **Valitse Ratakohde**, jotta voit tuplaklikkauksen tehdä. Muutoin, ohjelma tekee sinulle automaattisen maalin). Rastimäärityksen syöttämisestä hieman myöhempänä 5.2 Rastipisteiden lisääminen.

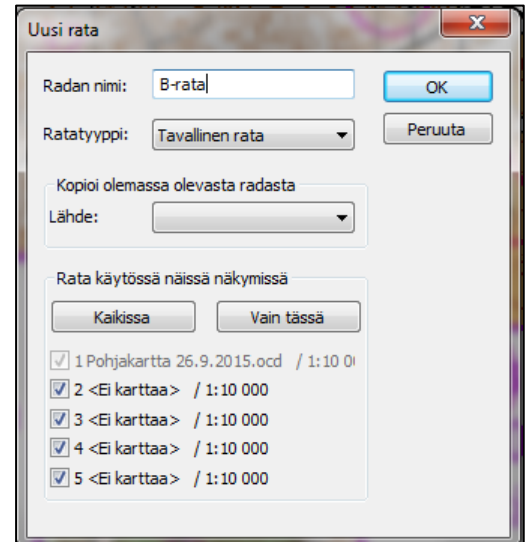
5.2 Maalin lisääminen

Maalin lisääminen tapahtuu samalla tavalla. Valitse oikealta **Uusi maali**. Tuplaklikkaamalla maalia, voit asettaa tiedon loppuviitoituksesta. Keski-Karjalan iltarasteilla ei ole yleensä viimeiseltä rastilta viitoitusta maaliin, joten valitse **Rastin tyyppi**-kohdan pudotusvalikosta **Maali/Ei viitoitusta**.

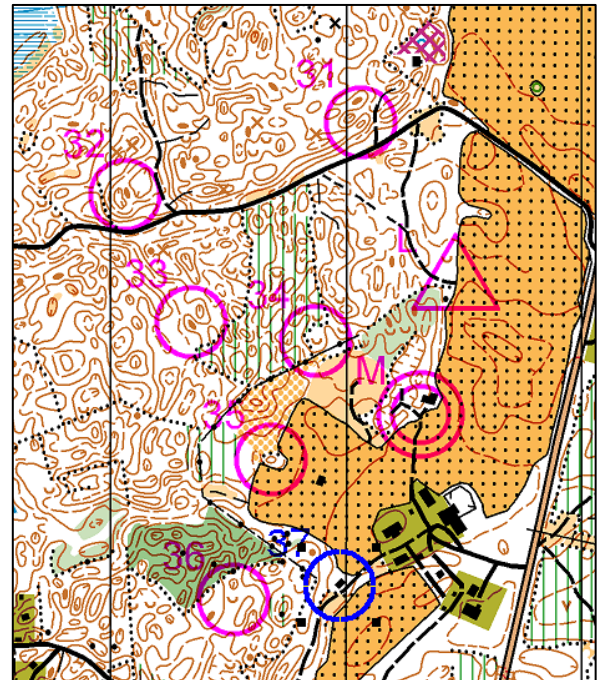

Tämän jälkeen alkaa ratasuunnittelu. Ohjelma avaa automaattisesti **Uusi rata**-ikkunan. Aloita kirjoittamalla jonkin radan nimi, esimerkiksi B-rata. Tämän jälkeen pääset sijoittelemaan rastipisteitä ohjelmaan.

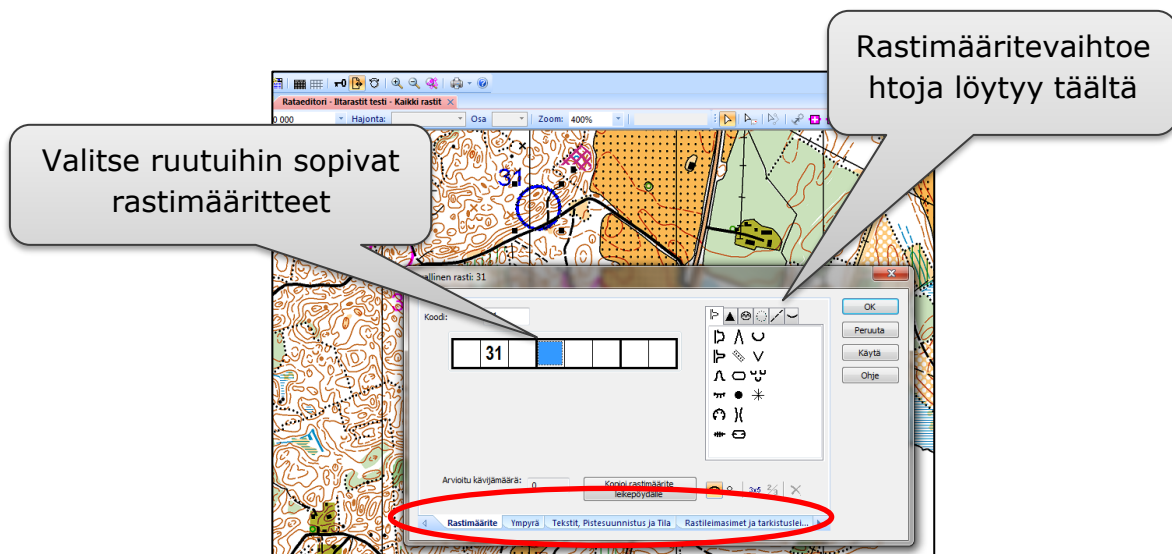
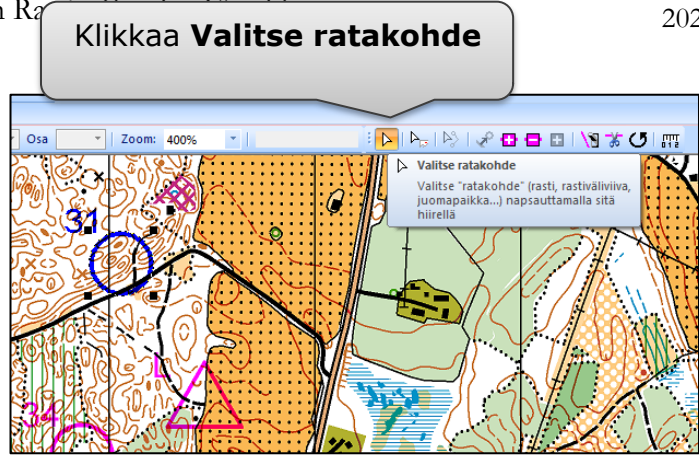
5.3 Rastipisteiden lisääminen

Tässä vaiheessa kannattaa sijoittaa kaikki rastipisteet kartalle, joita aiot käyttää iltarastitapahtumassasi, vaikket käyttäisi niitä edellä luomassasi radassa. Voit halutessasi naputella kaikki rastit kerralla karttaan, jonka jälkeen voit käydä laittamassa tarkemmat rastipistetiedot rastikohteisiin tai laittaa rastimääritetietoja samanaikaisesti rasteja luodessasi. On makuasia, kummin tykkäät toimia. Rastipisteiden luominen alkaa kuten maalin ja lähdönkin eli valitse oikealta **Luo uusi rasti**. Huomio rastipisteitä luodessasi, että seuralla on kaksi emit-sarjaa. Valitse rastien koodit käytössä olevan sarjasi mukaan².

² Ratamestarikärri 1: lähtö, 31 – 54, 55 (maali)
Ratamestarikärri 2 lähtö, 56-65, 67, 69-81, 82 (maali)

Rastimääritteet saadaan rastipisteille aktivoimalla rastipisteitä. Huomio jälleen, että kursorin tulee olla nuolen näköinen. Saat sen klikkaamalla **Valitse ratakohde**. Tällöin rasti muuttuu tummansiniseksi. Tuplaklikkauksella avautuu rastimääritelaatikko. Syötä ruutuihin rastipistettä kuvaavat rastimääritetiedot.

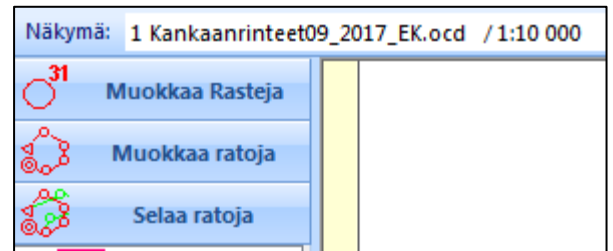
Voit halutessasi leikata rastiympyrää, mikäli rastiympyrä peittää suunnistuksen kannalta oleellisia kohteita. Tämä toiminto löytyy alalaidan **Ympyrä**-valikosta. Poista rastiympyrästä viivaa klikkailemalla rastiympyrää (tarvittaessa saat ympyrää takaisin, klikkailemalla sitä uudelleen).

Kun kaikki rastit ja rastin määritteet on luotu, aloita ratojen varsinainen kokoaminen.

5.4 Lähdön, maalin ja rastipisteiden muokkaaminen

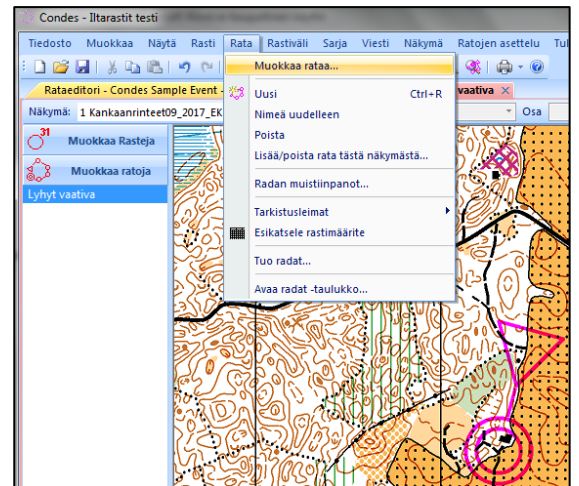
Pääset muokkaamaan rastipisteitä vielä jälkikäteen, joko tuplaklikkaamalla kohdetta karttanäkymässä tai valitsemalla vasemmasta laidasta **Muokkaa Rasteja-**listasta.

6 RADAN LUOMINEN

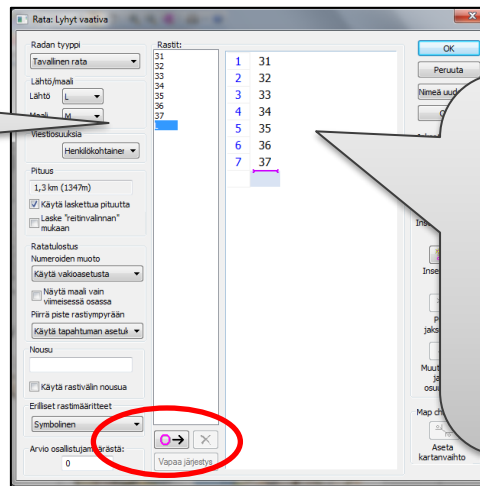
Sinulla on jo valmiiksi ensimmäinen rata tekeillä. Nyt pääset muokkaamaan sitä ja valitsemaan haluamasi rastit radalle. Radan muokkaamiseen on useita eri vaihtoehtoja. Esimerkiksi voit valita yläpalkin **Rata** -valikosta **Muokkaa rataa** tai vasemmalta **Muokkaa ratoja**-listan.

Valitse sopivat rastit tuplaklikkailemalla rasteja radalle.

Tässä lista kaikista rasteista

Joskus lasten radoille kannattaa valita teksti-muotoiset rastimäärittelyt. Saat ne tästä.

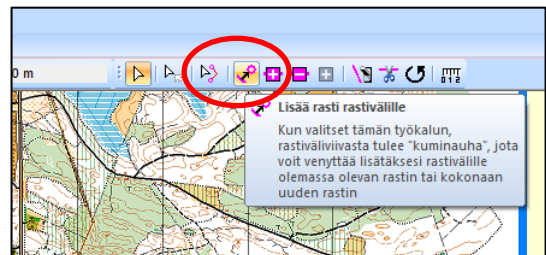

Tässä lista radan rasteista kiertojärjestyksessä. Voit lisätä rasteja tuplaklikkailemalla tai alalaidan ympyröidyistä symboleista. Rasti tulee violetin viivan kohdalle.

Tässä ikkunassa voidaan mm. määrittää rastimäärittelyn laatu (Symbolinen, teksti). Voit myös lisätä/poistaa (X) ylimääräisiä rasteja ympyröidyillä symboleilla. Klikkaa lopuksi **OK**.

Luo seuraava rata klikkaamalla **Radat**- kohdasta **Uusi**. Nimeä rata.

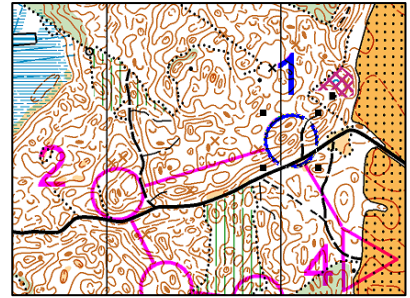
Ratasuunnittelua helpottaa, jos näet kaikki suunnittelemasi rastipisteet. Saat rastipisteet näkyviin menemällä karttanäkymään (nyt sinulla näkyy vain lähtö ja maali). Klikkaa yläpalkista **Lisää rasti rastivälille**-painiketta. Nyt voit valita kaikista rasteista haluamasi rastit radalle. Voit jälkikäteen muokata ratoja avaamalla radan muokausvalikon (kts. yllä)

7 RATAMERKINTÖJEN MUOKKAAMINEN

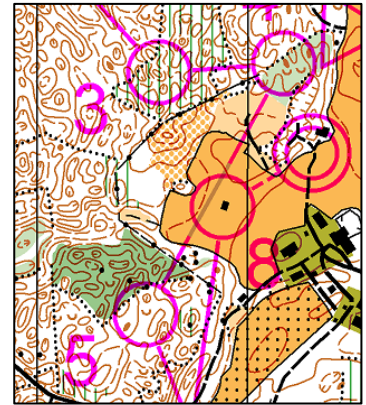
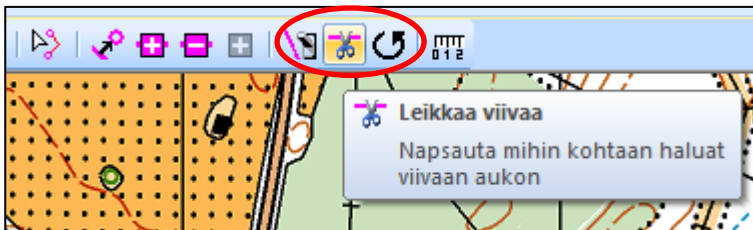
7.1 Rastinumero

Rastien numerot eivät välttämättä ole kartan luettavuuden kannalta optimaalisessa paikassa. Voit muuttaa numeron paikkaa. Valitse radalla oleva rasti (muuttuu siniseksi) ja siirrä numero haluamaasi kohtaan.

7.2 Viivan leikkaaminen

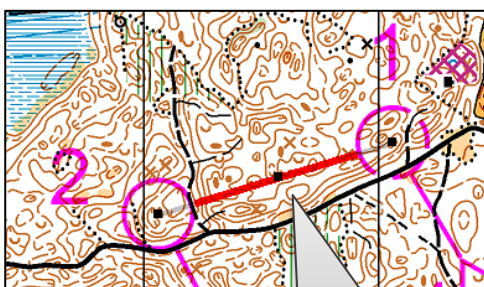
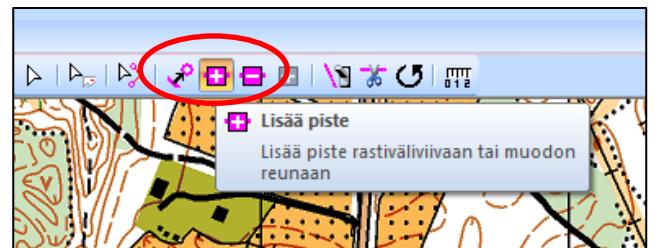
Jos rastien välinen viiva peittää kartan lukemisen kannalta oleellisia kohteita, kannatta viivaa leikata. Valitse ylälaidasta **Leikkaa viivaa** ja valitse kohta, johon aukon haluat tehdä.

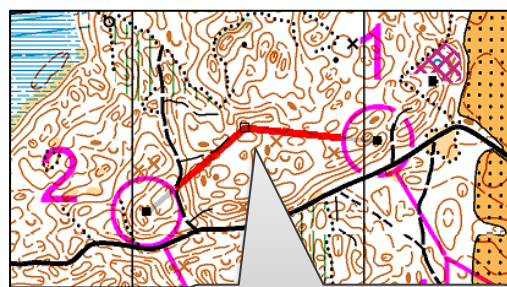
Mikäli viiva kulkisi rastiympyrän läpi, ohjelma huomio tämän automaattisesti ja leikkaa viivan tältä kohdalta, kuten oikeanpuoleisesta kuvasta nähdään (rastiväli 4-5).

7.3 Viivan siirtäminen (ns. mutkan tekeminen)

Lisää piste rastivälille, johon haluat tehdä ns. "mutkan". **Lisää piste** sopivalle kohdalle. Siirrä pistettä pitämällä ctrl-näppäintä pohjassa.

Tähän on lisätty piste.

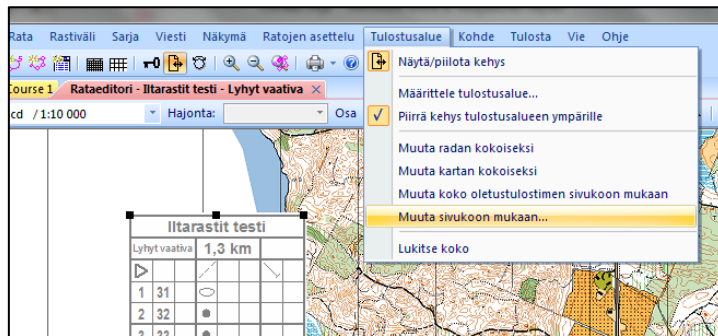

Pistettä voi siirtää pitämällä ctrl-

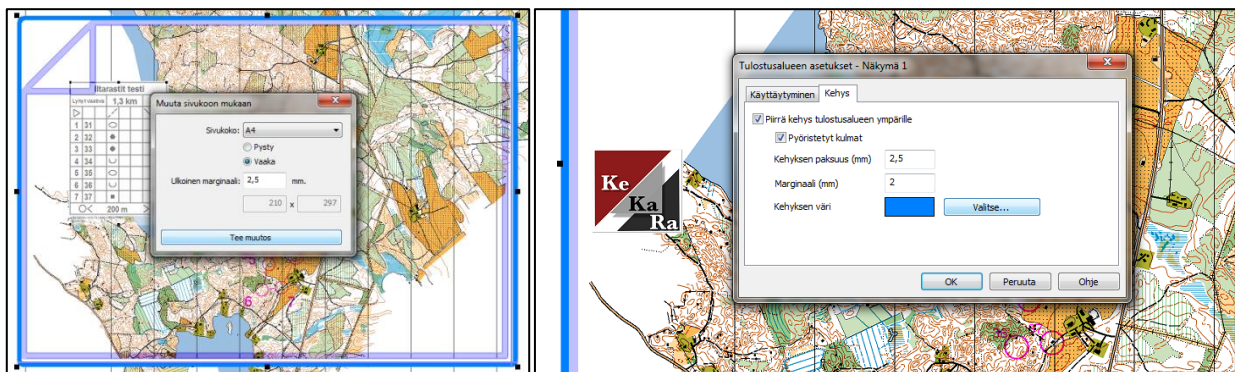
8 TULOUSTUSALUE

Nyt radat on valmiit. Tässä vaiheessa, ennen kuin aloitetaan kartan viimeistely, kannattaa tarkistaa tulostusalue. Tässä vaiheessa mm. hahmottaa sen, miten kartta tulee tulostumaan ja miten rastimääritteet yms. viimeistelytoiminnot sopivat tulostukseen.

Aloita valitsemalla yläpalkista **Tulostusalue** ja **Muuta sivukoon mukaan....**

Voit nyt valita paperin koon (A4), suunnan (pysty/vaaka) ja ulkoreunan marginaalin. Valitse **Tee muutos**.

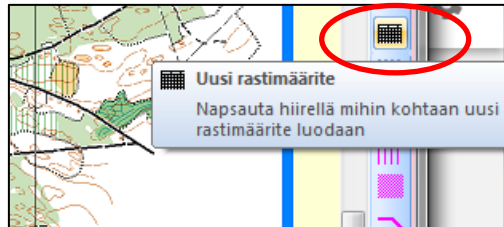

Jos haluat muuttaa tulostusalueen reunaviivaa, tuplaklikkaa reunaviivaa, jolloin avautuu **Tulostusalueen asetukset**. **Kehys**-ikkunasta voit vaikuttaa kehysten paksuuteen ja väriin.

9 KARTAN VIIMEISTELY

9.1 Rastimääritteet kartalle

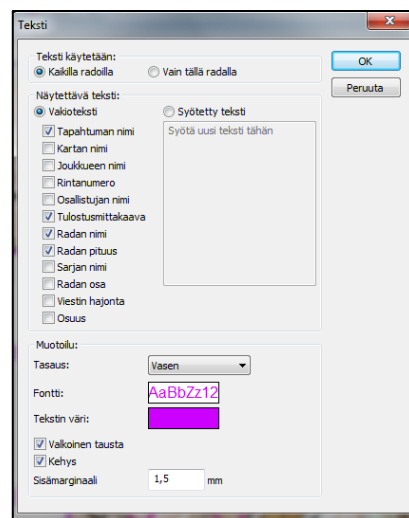
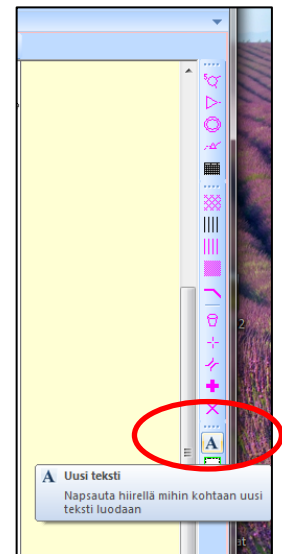
Rastimääritteet ovat valmistuneet samanaikaisesti, kun loit iltarastien ratoja. Näet rastimääritteet radoittain Condensin ollessa kokoruutu-tilassa. Voit lisätä rastimääritteen oikean laidan ikonista **Luo rastimäärite**.

Kun rastimääritteen ympärillä on neliön muotoiset pisteet, rastimäärite on aktiivisena (näyttää myös harmaammalta), voit siirtää rastimääritteen sopivaan kohtaan kartalla. Rastimääritettä ei kannata laittaa aivan kartan reunaan (tulostusalueen) kiinni.

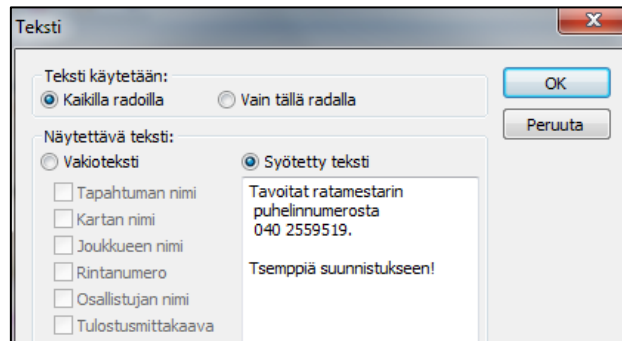
9.2 Tekstitiedot kartalle

Valitse oikealta **Uusi teksti**. Vie hiiren kursori kohtaan, johon haluat tekstiä lisätä. Sinulle avautuu **Teksti**-ikkuna, jossa voit valita haluamasi tekstit. Valitse **Kaikilla radoilla**, **Tapahtuman nimi** (sama kuin alussa luomasi tapahtuman nimi), **Tulostusmittakaava**, **Radan nimi** (esim. A-rata), **Radan pituus** (Esim. 5,7 km), **Valkoinen tausta** ja halutessasi **Kehys**. Tekstin fonttia voi muokata klikkaamalla Fonttikohdasta ikkunaa, jossa näkyy **AaBbZz...**

Jos jokin meni vikaan, voit korjata tekstiä tuplaklikkamalla kartalla olevaa tekstikenttää.

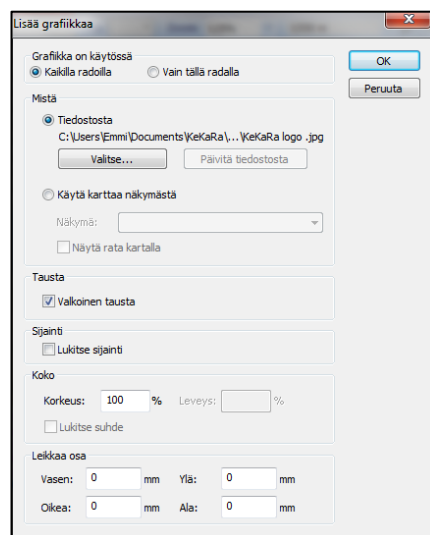
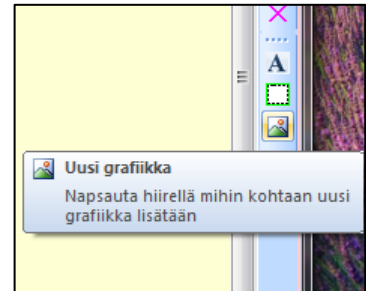
Karttoihin laitetaan myös ratamestarin puhelinnumero³. Tämä tapahtuu kuten edellä eli lisää **Uusi teksti** ja kirjoittamalla haluttu teksti **Syötetty teksti**-kenttään. Myös muiden teksti-laatikoiden luominen on sallittua tilan sallimissa puitteissa.

Voit siirtää tekstilaatikkoa kartalla vielä parempaan kohtaan⁴..

9.3 Logojen ja kuvien lisääminen karttaan

Valitse oikeasta reunasta **Uusi grafiikka** ja vie hiiri kohtaan, johon logon haluat. Sinulle avautuu **Lisää grafiikka**-ikkuna. Valitse **Kaikilla radoilla**, etsi logo tietokoneen tiedostosta ja valitse **Valkoinen tausta**.

³ Sarja (ratamestarikärri) 1 puh.nro 040 361 5587

Sarja (ratamestarikärri) 2 puh.nro 040 361 5595

⁴ Huomaa, että tällöin kursorin pitää näyttää ristiltä. Kulmapisteitä siirtäessä kursori on vinossa

Voit pienentää/suurentaa logoa jo tässä vaiheessa muuttamalla kokoon korkeusprosenttia tai sitten muuttaa logon kokoa karttanäkymässä, kuvan ollessa aktiivisena, siirtämällä kuvan kulmissa olevia pisteitä.

Tarkista ratamestariohjeesta, mitä logoja karttaan tulee kuluvalle rastikaudella laittaa. Löydät logot nettisivujen ratamestarimateriaaleista.

10 PDF:N LUOMINEN TULOSTUSTA VARTEN

Kun radat ovat valmiit ja kartta on viimeistelty, on aika luoda kartasta pdf-tiedosto, joka toimitetaan sähköpostitse Mainospisteelle tulostamista varten.

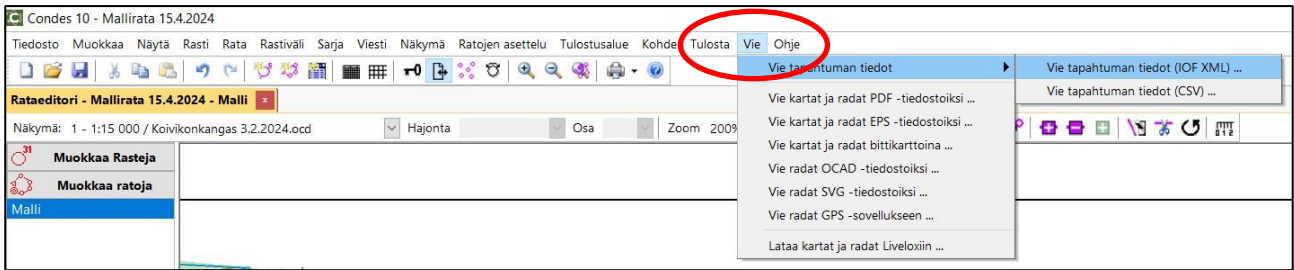
Ylävalikoista löydät kohdan **Vie** ja **Vie kartat ja radat pdf:ksi**. Tällöin avautuu **Vie radat PDF-tiedostoksi** -ikkuna. Tässä vaiheessa kannattaa valita **Kaikki rastit** ja **Radat**. Valitse tulostuksen sivukoko (A4) ja kartastasi riippuen pysty tai vaaka. Sivun marginaaliksi valikoidaan 0 mm. Kun on valmista, valitse **Vie**. PDF-tulosteiden tekemiseen voi koneesta riippuen mennä pieni hetki, jos toinenkin.

The screenshot shows the 'Vie radat PDF-tiedostoksi' dialog box. It has several sections: 'Valitse vietävät radat' (Select maps to be printed), 'Kartan asetukset' (Map settings), 'Tulostusalue' (Print area), 'Kuinka monta jokaisesta radasta?' (How many of each map?), 'Sivun asetukset' (Page settings), and 'Tulosta sarja/rata/joukkue kääntöpuolelle' (Print series/map/team on the reverse side). Callouts point to specific settings: 'Valitse haluamasi kohteet. Tarvetta on ainakin kaikki rastit kartoille ja ratakartoille' points to the 'Kaikki rastit' checkbox; 'Sivukoko A4' points to the 'Sivukoko: A4' dropdown; 'Vaaka/pysty?' points to the 'Vaaka' radio button; and 'Marginaali 0 mm' points to the 'Sivun marginaali (mm): 0' input field.

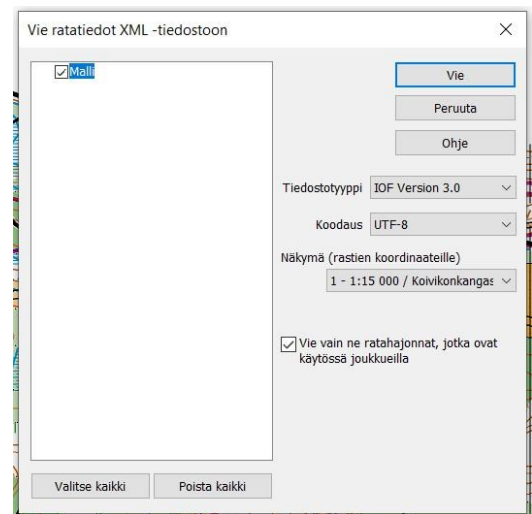
Voit tarkastella tuotoksiasi ennen niiden lähettämistä tulostukseen. Jos huomasit virheen, korjaa se ja tee uusi PDF:n vienti.

11 CONDESIN IOF XML-TIEDOSTO

Luo Condesin radoista XML-muotoinen tiedosto.

Valitse ylävalikosta **Vie** ja **Vie tapahtuman tiedot** sekä **Vie tapahtuman tiedot (IOF XML)**... . Valitse radat ja klikkaa sanaa Vie.

Tapahtuman nimi *	____
Päivämäärä ja kellonaika *	____
Tapahtuman tai opastuksen aloituksen osoite (jos tiedossa)	____
Karttakuva tapahtuman paikasta tai mistä opastus alkaa (jos ei osoitetta)	Valitse tiedosto
Condes ratatiedosto tapahtumasta	Valitse tiedosto
Tapahtuman yhteyshenkilö ja puhelinnumero *	____
Oma sähköposti	____
<i>Ethän ole robotti? Kirjoita yhteenlaskun vastaus alle.</i>	
neljä + kaksi =	____
Lähetä lomake kuntosuunnistusvastaavalle	

Tallenna tiedosto koneellesi.

Mene seuran nettisivuille ja lähetä tiedosto sivuilla olevan lomakkeen kautta. Tiedosto viedään Navisport-tulospalveluohjelmaan, jolloin radat ovat siellä valmiina omalla iltarastivuorollasi.

12 YHTEYSTIETOJA

Karttavastaava: Tommi Torni, tommitorni@hotmail.com , 050 326 0368

Kuntosuunnistusvastaava: Juha Vornanen, vornanenj@gmail.com , 044 5779177

Sihteeri: Auli Hirvonen, hirvonen.auli@gmail.com, 0400 503112

Mainospiste Oy: Otto Peltonen, otto@mainospiste.com, 050 410 4711